

TRAINING COURSE

Name of the training course:	International Sustainability Reporting Standards
Type of programme:	Training course
Training course for:	☒ STUDENTS ☐ ACADEMIC AND NON-ACADEMIC STAFF
Course duration:	2 hours
Method of conducting the course:	☐ Offline Course Implementation (In-Person Training) ☐ Online Course Implementation ☒ COMBINED
Course venue (location):	Moldova State University
Country where the course is held:	Republic of Moldova
Key learning outcomes:	☒ YES ☐ NO
Acquired competences: (short description)	Understanding of international sustainability reporting standards and their core principles; ability to interpret and apply sustainability reporting standards in preparing sustainability disclosures; competence in comparing and aligning multiple reporting standards.
Competence assessment method:	☐ TEST ☒ SURVEY ☐ OTHER (short description)
Number of course participants:	32
Number of participants successfully completing the course:	32
Trainer(s): (first and last name)	Zaharco Silvia, PhD, Associate Professor

ANNOTATION OF THE TRAINING COURSE / ANOTAȚIE A CURSULUI DE INSTRUIRE

Unitatea de conținut „Standardele internaționale de raportare a sustenabilității” urmărește aprofundarea cunoștințelor participanților privind cadrul global de reglementare și standardele utilizate pentru raportarea sustenabilității, precum GRI (Global Reporting Initiative), CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive) și alte standarde internaționale. Cursul analizează principiile fundamentale ale acestor standarde, scopul lor și modul în care acestea contribuie la transparența, comparabilitatea și credibilitatea informațiilor non-financiare ale entității. Participanții vor învăța să interpreteze cerințele standardelor internaționale și să le aplice în evaluarea performanței entităților și în elaborarea rapoartelor de sustenabilitate conform celor mai bune practici internaționale. Prin studii de caz, exemple practice și discuții interactive, cursul dezvoltă competențele analitice și gândirea critică, permițând participanților să aprecieze impactul organizațional asupra mediului, societății și performanței interne.

Pe parcursul studierii unității de conținut, participanții vor dobândi următoarele competențe teoretice și aplicative:

- cunoașterea principalelor standarde internaționale de raportare a sustenabilității, precum și a principiilor de transparență, materialitate, comparabilitate și calitate a informațiilor non-financiare care stau la baza acestora;*
- capacitatea de a identifica și aplica cerințele standardelor în elaborarea rapoartelor de sustenabilitate;*
- capacitatea de a compara și evalua diferite standarde internaționale de raportare, identificând relevanța lor pentru diverse tipuri de entități;*
- dezvoltarea competențelor analitice și a gândirii critice necesare pentru aprecierea impactului organizațional asupra mediului, societății și guvernancei interne, precum și identificarea riscurilor și a oportunităților de sustenabilitate.*

TRAINING COURSE CONTENT

STANDARDELE INTERNAȚIONALE DE RAPORTARE A SUSTENABILITĂȚII

1. Rolul și categoriile standardelor internaționale de raportare a sustenabilității

Standardele de raportare a sustenabilității sunt cadre, reguli și metodologii internaționale care ghidează entitățile în colectarea, măsurarea, prezentarea și comunicarea informațiilor nefinanciare referitoare la:

- impactul asupra mediului (emisii, resurse, energie, deșeuri);
- impactul social (drepturile angajaților, implicarea în dezvoltarea comunităților);
- guvernanta (etică, anticorupție, structuri decizionale);
- riscuri și oportunități legate de schimbările climatice.

Scopul standardelor de sustenabilitate este de a oferi transparență, comparabilitate și credibilitate informațiilor privind sustenabilitatea, ajutând investitorii, creditorii și autoritățile să înțeleagă performanța non-financiară a entităților.

Standardele internaționale de raportare a sustenabilității pot fi clasificate după următoarele criterii:

1. *După orientarea raportării.* Acest criteriu se referă la „pentru cine” sunt destinate informațiile:

A. Standarde orientate spre impact care se concentrează pe impactul entității asupra mediului și societății. Publicul țintă în acest caz este format din comunități, angajați, autorități etc.

B. Standarde orientate spre investitori – vizează riscurile și oportunitățile de sustenabilitate care pot afecta valoarea financiară a entității. Publicul țintă sunt investitorii, instituțiile financiare, analiștii financiari.

2. *După sfera tematică,* adică dacă standardele acoperă toate domeniile ESG sau doar unele din ele:

A. Standarde cu acoperire generală (multitematice) care includ toate domeniile ESG – mediu, social, guvernanta.

B. Standarde tematice (focalizate pe un subiect) care se concentrează pe un domeniu specific (schimbări climatice, biodiversitate, capital natural, emisii GES etc.).

3. *După natura aplicabilității* – se referă la caracterul obligatoriu sau voluntar al standardelor:

A. Standarde obligatorii (reglementate de lege) care sunt aplicabile prin legislația națională sau internațională.

B. Standarde voluntare care sunt adoptate la inițiativa entităților pentru alinierea la practicile ecologice.

4. *După nivelul de detaliere* – privește complexitatea, structura și numărul de indicatori:

A. Standarde detaliate care oferă ghiduri clare, indicatori și metodologii de calcul.

B. Cadre (frameworks) cu orientări generale care oferă principii și linii directoare, dar nu și indicatori concreți.

Standardele internaționale de raportare a sustenabilității oferă un cadru riguros și comparabil pentru ca entitățile să prezinte impacturile, riscurile și performanțele ESG. Ele diferă ca orientare, scop și nivel de detaliu, dar toate sunt orientate spre o armonizare globală.

2. Principalele standarde internaționale de raportare a sustenabilității și aplicarea lor în Uniunea Europeană

Raportarea sustenabilității a evoluat rapid în ultimele trei decenii, ca rezultat al creșterii preocupărilor privind schimbările climatice, riscurile sociale și nevoia investitorilor de informații credibile despre impacturile și riscurile non-financiare ale entităților. Această evoluție a condus la apariția mai multor standarde internaționale care structurează informațiile despre mediu, aspecte sociale și guvernanță (ESG).

Primul cadru de referință este GRI – Global Reporting Initiative, care a fost lansat în 1997. GRI a fost creat ca răspuns la presiunea societății civile pentru transparență în ceea ce privește impactul companiilor asupra mediului. De-a lungul timpului, cadrul GRI s-a extins pentru a acoperi o gamă largă de aspecte ESG, devenind cel mai utilizat standard global pentru raportările sustenabile. Structura GRI include standarde universale, tematice și sectoriale, iar metodologia sa se bazează pe materialitatea de impact (evaluarea impacturilor semnificative pe care activitatea entității le are asupra mediului și societății).

Ulterior, în 2011, în SUA, a apărut SASB – Sustainability Accounting Standards Board, cu obiectivul de a defini indicatorii de sustenabilitate relevanți pentru performanța financiară. SASB diferă de GRI prin orientarea exclusivă către nevoile investitorilor și prin indicatori specifici pentru 77 de domenii. În 2021, SASB a fost preluat de IFRS Foundation.

În 2015, Financial Stability Board a creat TCFD – Task Force on Climate-Related Financial Disclosures. TCFD a introdus un cadru de raportare a riscurilor climatice, guvernanței, strategiilor de reducere a riscurilor și metodelor de evaluare. Acest cadru a stat la baza elaborării standardului internațional IFRS S2.

În 2021, IFRS Foundation a lansat ISSB – International Sustainability Standards Board, pentru a unifica cerințele globale ale raportării sustenabile orientate către investitori. În 2023 au fost publicate primele două standarde globale – IFRS S1, care include cerințele generale privind informațiile de sustenabilitate relevante pentru investitori, și IFRS S2, axat pe schimbările climatice.

Un alt cadru de standardizare, cu accent pe natură și biodiversitate, îl reprezintă TNFD – Taskforce on Nature-related Financial Disclosures (2021). Acesta oferă un sistem pentru identificarea dependențelor și impacturilor asupra capitalului natural, precum și a riscurilor financiare asociate degradării ecosistemelor.

În paralel cu aceste evoluții globale, Uniunea Europeană a dezvoltat propriul sistem de raportare pentru a armoniza informațiile non-financiare în rândul companiilor europene. Primul pas a fost Directiva 2014/95/UE (NFRD), care impunea companiilor mari să publice informații privind mediul, aspectele sociale și guvernanta. Această directivă oferea însă libertate în alegerea cadrului de raportare, ceea ce a dus la dificultăți în compararea datelor raportate.

Pentru a exclude aceste neconcordanțe și pentru a sprijini tranziția către o economie sustenabilă, UE a introdus în 2022 Directiva CSRD – Corporate Sustainability Reporting Directive, care extinde semnificativ aria companiilor obligate să raporteze și impune utilizarea unui set unic de standarde europene. Ca urmare, în 2023 au fost publicate ESRS – European Sustainability Reporting Standards, elaborate de EFRAG. ESRS reprezintă cel mai cuprinzător set de standarde de raportare existente în prezent și se bazează pe conceptul de dublă materialitate, combinând perspectiva financiară (riscuri și oportunități pentru companie) cu perspectiva de impact (efectele companiei asupra mediului și societății). Aceste standarde acoperă toate domeniile ESG – de la schimbări climatice, poluare și resurse, până la drepturile lucrătorilor, lanțul valoric, etica și guvernanta.

În prezent, există un proces accelerat de armonizare internațională a standardelor de sustenabilitate pentru a reduce povara raportării. Această convergență globală urmărește un obiectiv comun – mcreșterea transparenței, comparabilității și credibilității informațiilor privind sustenabilitatea, necesare pentru tranziția către o economie durabilă.

3. Provocări și bune practici în aplicarea standardelor internaționale de raportare a sustenabilității în Republica Moldova

Aplicarea standardelor internaționale de raportare a sustenabilității în Republica Moldova se află într-o perioadă de transformare și adaptare.

În prezent, cadrul normativ național include mai multe acte legislative și strategii care creează premise pentru raportarea sustenabilității, chiar dacă nu impun încă în mod direct folosirea standardelor internaționale de sustenabilitate:

- Legea nr. 287/2017 privind contabilitatea și raportarea financiară menționează obligațiile privind raportarea financiară, iar în conexiune cu tendințele internaționale apar și cerințe pentru raportarea non-financiară;
- Legea nr. 86/2014 privind evaluarea impactului asupra mediului care stabilește cadrul legal pentru identificarea, prevenirea și diminuarea efectelor negative ale activităților economice asupra mediului, prevede obligația întocmirii rapoartelor de evaluare a impactului asupra mediului (EIA);
- Strategia Națională de Dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, care integrează obiectivele de dezvoltare durabilă (ODD) în politicile naționale;
- Foaia de parcurs pentru finanțare durabilă adoptată de banca centrală, care include alinierea la directivele UE privind raportarea sustenabilă;
- Programul „EU4Environment” și alte inițiative partenere UE/ONU care sprijină orientarea cheltuielilor publice, achizițiile publice și entitățile spre criterii de sustenabilitate.

Aceste cadre creează un context favorabil raportării sustenabilității, însă ele nu implică încă obligativitatea de raportare conform standardelor internaționale de sustenabilitate.

Deși raportarea de sustenabilitate nu este încă obligatorie pentru majoritatea entităților, tot mai multe companii și instituții din Republica Moldova încep să adopte voluntar principii și indicatori ESG. Această tendință se observă mai ales în rândul companiilor mari și al celor integrate în lanțuri internaționale de aprovizionare, care doresc să-și consolideze transparența, reputația și accesul la finanțări verzi. De asemenea, entitățile din sectorul turismului tot mai mult adoptă criterii internaționale de sustenabilitate, contribuind la extinderea practicii raportării sustenabile pe plan local.

Aplicarea standardelor internaționale de raportare a sustenabilității în Republica Moldova se confruntă cu o serie de obstacole:

- Lipsa de obligație legală clară. Deși există legi și strategii, nu toate companiile/entitățile sunt obligate să raporteze conform standardelor de sustenabilitate.
- Capacitatea limitată a entităților. Multe entități (în special IMM-uri) nu au resursele interne sau cunoștințele necesare pentru implementarea raportării ESG (colectarea datelor, calculul indicatorilor, comparabilitatea etc.).
- Lipsa unor formate standardizate. Fără un format unificat, comparabilitatea și credibilitatea raportărilor nu poate fi asigurată.
- Conectarea la standardele internaționale. Adaptarea la cerințele globale este complicată pentru entități locale, din cauza diferitor cerințe de raportare.
- Conștiință și cultura corporativă. În contextul local, conștientizarea asupra importanței raportării sustenabilității este încă relativ scăzută comparativ cu piețele internaționale.

Pentru depășirea acestor obstacole, este necesară consolidarea unor bune practici adaptate contextului național. Printre cele mai eficiente se numără:

- adoptarea voluntară a standardelor internaționale de către entitățile lider pe piață;

- elaborarea unor ghiduri naționale simplificate pentru raportarea sustenabilității;
- dezvoltarea programelor de instruire și consultanță;
- promovarea verificării externe a datelor de sustenabilitate;
- integrarea criteriilor ESG în achizițiile publice și stimularea instrumentelor de finanțare verde;
- colaborarea dintre autorități, instituții financiare, mediul academic și entități pentru crearea unui sistem integru și funcțional de raportare.

Aplicarea standardelor internaționale de raportare a sustenabilității în Republica Moldova reprezintă o oportunitate semnificativă de îmbunătățire a transparenței, responsabilității corporative și alinierea la cerințele pieței europene. Prin implementarea acestor standarde, Republica Moldova va avansa către un sistem de raportare ESG, contribuind în același timp la dezvoltarea durabilă.